

Provincie doet niks aan Foutenfestival staalslakken stort Doonweg

Eerbeek: milieuramp in wording

In Eerbeek ligt een voormalige stortplaats, zonder onderafdichting, aan de Doonweg waar tot 2001 afvalstoffen van en door de papierindustrie zijn gestort. Daarna is de afvalstort overgroeid en maakte onderdeel uit van het bosachtige landschap nabij Natura-2000 gebied. Op de eigenaren van de stort rustte vanuit het Stortbesluit de plicht om binnen 25 jaar een zogenaamde definitieve bovenafdichting aan te brengen. Dit moest uiterlijk op 1 maart 2025 gebeuren. De kosten hiervan werden destijds geraamd op 10 miljoen euro. Tevens moesten de eigenaren van de stort op basis van de stortvergunning al eerder een tijdelijke bovenafdichting aanleggen op de stortplaats. Dit, omdat de stort door het natte papierpulp en het regenwater wat er doorheen sijpelt, nog jarenlang instabiel zou blijven. In 2015 bedachten de eigenaren van de stort voor die tijdelijke bovenafdichting een goedkopere oplossing die voor hen ook nog rendement zou opleveren. Dit betrof eerst een proef met zonnefolie op een deel van de stort en op een ander deel zonnepanelen. Deze proef met zonnefolie heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat mogelijk gemaakt met behulp van de Crisis- en herstelwet. Gelet op de te verwachten levensduur van de zonnefolie is de termijn waarop een definitieve bovenafdichting zou moeten worden aangebracht verlengd tot 2040, mits de proef zou slagen en geen nadelige gevolgen zou hebben voor het milieu. De zonnefolie bleek te weinig winstgevend te zijn en de zonnepanelen bleken meer rendement op te kunnen leveren. Daarom hebben de eigenaren van de stort gekozen om een zonnepark boven op de stort mogelijk te maken. In 2019 hebben zij contact opgenomen met de omgevingsdienst regio Nijmegen (ODRN) om ruim 230.000 ton staalslakken onder de zonnepanelen te storten. Zonder overigens hierover de omgeving fatsoenlijk te informeren. Doel van de laag staalslakken was om een tijdelijke bovenafdichting te vormen ('paraplu') en als stabilisatielaag voor de zonnepanelen. Het bevoegd gezag is hier de provincie Gelderland. Echter deze laag van staalslakken is niet aangelegd volgens de voorwaarden uit het productcertificaat van afvalstoffenmakelaar Pelt & Hooykaas. De staalslakken zijn niet afgedekt, zodat het stof ervan bij droogte kan verwaaien en bij ieder regenbui in contact komt met water.

TV Gelderland heeft op 25 september 2024 een documentaire over deze milieuramp in wording in Spijk en in Eerbeek uitgezonden, genaamd 'In het vizier van de jager- staalslakken', zie bijgaande link: <https://www.youtube.com/watch?v=NoHC2hgJph4> .

Laag staalslakken op de stort is zo lek als een mandje

Deze laag staalslakken is verder zo lek als een mandje gebleken en gebleven en scheurt en verzakt aan alle kanten. Hierdoor is de stortplaats alleen maar nog instabieler geworden. Daarnaast heeft de provincie in de zomer van 2020 besloten dat de definitieve bovenafdichting uiterlijk pas op 31 december 2046 dient te worden aangebracht. Dit betekent dat deze stortplaats met de giftige staalslakken erop de komende bijna 25 jaar (!) zo lek blijft als een mandje met alle schadelijke gevolgen voor de gezondheid van de omwonenden, dieren en het milieu (verwaaiing en ernstige verontreiniging van bodem en grondwater). Het opschuiven van deze termijn naar 2047 is bovendien uitsluitend voorbehouden aan de minister van Infrastructuur & Waterstaat. Dat houdt in dat dit besluit door de provincie onbevoegd is genomen.

Provincie maakt milieuramp mede mogelijk en doet verder niks

Het erge is dat hier door zowel stort Doonweg als de provincie en de betrokken omgevingsdiensten fout op fout is gestapeld. De zogenaamde aannames in diverse rapporten, opgesteld namens stort Doonweg, zijn keer op keer niet bewaarheid geworden. Er is een heel festival aan fouten gemaakt dat geleid heeft tot deze milieuramp in wording. Nu zou je in alle redelijkheid verwachten dat de provincie samen met de omgevingsdiensten en andere betrokken instanties, zoals de GGD en het Waterschap, hier enorm van zouden zijn geschrokken. En hun uiterste best zouden (willen) doen om alsnog deze milieuramp te voorkomen. Dit laatste is helaas tot op heden niet het geval. De gezondheidsklachten bij omwonenden en gevolgen voor het

44395707rden stelselmatig gebagatelliseerd. Er worden enkel wat pleisters geplakt, dat wil zeggen, de

eigenaren van de stort willen de ringsloot rondom de stortplaats wat verbreden en verbeteren en een extra bergingsvijver aanleggen. Hiervoor willen de eigenaren van de stort een bosgedeelte naast de huidige stortplaats kappen en de dieren daar verjagen. Echter aan de plek waar de daadwerkelijke lekkage plaatsvindt, te weten de laag staalslakken bovenop de stortplaats, die niet werkt als een 'paraplu' maar juist zo lek is als een mandje, doet stort Doonweg helemaal niets. De provincie laat dit als bevoegd gezag toe en doet verder ook helemaal niks. Terwijl de hele situatie onbeheersbaar is geworden, zien de provincie en de betrokken omgevingsdiensten nog steeds geen enkele noodzaak om hierop toezicht te houden, te controleren en hiertegen handhavend op te treden.

Foutenfestival: enkele highlights

Er is meer dan een alfabet aan ernstige tekortkomingen en overtredingen van regelgeving, vergunning en productcertificaat bij de toepassing van de staalslakken op de stort. Zo zijn alle waarschuwingen over het niet blootstellen van de staalslakken aan regenwater in de wind geslagen. En er was een laag van 0,8 meter van die staalslakken op de stort vergund, maar die is vet overschreden, plaatselijk zelfs met bijna een halve meter. Omdat staalslakken een afvalstof zijn en geen bouwstof, is sprake van illegale dumping van ruim 230.000 ton van dat spul. De stortvergunning uit 1996 is daarmee dik overschreden. Bovendien heeft er geen stikstofdepositie plaatsgevonden in 2019/2020, toen die enorme berg staalslakken met 80 binnenvaartschepen vanuit Tata Steel bij IJmuiden naar Zutphen en vervolgens met 9.200 vrachtwagens vanuit Zutphen via binnenwegen naar Eerbeek, is aangevoerd. De provincie heeft stort Doonweg hier enkel op gewezen, maar heeft niet gecontroleerd of stort Doonweg hiervoor een natuurvergunning had. En dat laatste is niet het geval. Daar is tot op heden niet op gehandhaafd en op ons handhavingsverzoek hierover is nog steeds niet gereageerd door de provincie.

In het drainagesysteem zit een ontwerpfout waardoor het hele systeem niet werkt en het zwaar vergiftigde (regen)water al tenminste drie keer zo de natuur in is gelopen, tot ver buiten het terrein van de stort.

Ook is er geen laag afdekgrond van anderhalve meter op zowel de bovenkant als de taluds van de stort aangebracht.

Om de giftige stoffen uit de staalslakken zoveel mogelijk te neutraliseren, had de provincie een CO₂-installatie op het terrein van de stort voorgeschreven. Maar ook die is nooit aangebracht.

Giftig grondwater stroomt richting dorp: geen monitoring!!!

In de monitoringsrapportages van het grondwater is te lezen dat de toetsingswaarden van allerlei zeer schadelijke stoffen worden overschreden. Aangegeven wordt daarin ook dat de staalslakken er voor zorgen dat er extra veel giftige stoffen daaruit in het grondwater terecht komen. Dat wordt allemaal verbloemd in verhullend taalgebruik en weg gebagatelliseerd en hierop wordt geen enkele actie ondernomen door de provincie en de omgevingsdiensten. Verder voldoen monitoringen niet, omdat peilbuizen herhaaldelijk stuk zijn, vaak op cruciale meetpunten. Die zijn dan zogenaamd onbruikbaar of onbetrouwbaar, maar die worden niet vervangen. Uitkomsten die stort Doonweg onwelgevallig zijn worden in hun rapportages "weg verklaard". De provincie en de omgevingsdiensten laten dit gewoon toe, al vijf jaar lang, en doen geen enkele eigen onafhankelijke monitoring en zij handhaven op zeer verontrustende uitkomsten niet.

De omgevingsdiensten zijn ook al vijf jaar lang bezig om samen met stort Doonweg om het grondwatermonitoringsplan op orde te maken, alleen nog maar op papier. Dan is het echte werk, namelijk het meten van het grondwater zelf volgende de gestelde eisen, nog niet eens gestart! In de periode 2020 t/m 2023 voldoen de monitoringsrapportages namelijk niet aan de inhoudelijke eisen die de omgevingsdiensten hebben gesteld.

De verantwoordelijke gedeputeerde heeft in het TV-programma DE HOFBAR van 1 oktober 2024 gezegd: "Wij monitoren het" (te vinden via: https://npo.nl/start/serie/de-hofbar/seizoen-12/de-hofbar_63/afspelen). Dit is volstrekte onzin. Er gebeurt helemaal NIKS!

Extra zorgelijk is dat het giftige afvalwater dat lijkt op gootsteenontstopper, wordt afgevoerd met een niet vloeistofdichte persleiding naar Industriewater Eerbeek die dit zonder vergunning loost op de IJssel.

Daarnaast is het zeer verontrustend dat het grondwater onder de stort een knik kent en daardoor zowel naar de camping als richting het dorp stroomt.

Wij willen dan ook dat de grondwatermonitoring met spoed gaat plaatsvinden door een onafhankelijke instantie en dat de meetresultaten pro-actief openbaar worden gemaakt. Die onafhankelijke instantie dient vervolgens te bepalen, hoe, wat, waar en wanneer er gemeten wordt. Want dit speelt niet alleen in Eerbeek. Grootschalige toepassing van staalslakken vindt ook onder meer plaats bij Tata Steel in IJmuiden zelf, bij de Aagtenbelt in Beverwijk, bij de Ooster- en Westerschelde en bij Spijk. Ook daar is openbare en onafhankelijke monitoring van het effect van grootschalige toepassing van staalslakken van groot belang.

Staalslakken: 'inpakken of wegwezen'!

Deze illegaal gedumpte laag giftige staalslakken dient dan ook op korte termijn ofwel te worden verwijderd dan wel te worden ingepakt en met damwanden te worden afgeschermd, om te voorkomen dat het al vergiftigde grondwater de camping en ons dorp bereikt. En de gezondheid van de bewoners en hun leefomgeving daadwerkelijk worden beschermd.

Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek

5.1.2e, voorzitter

06 28 93 55 81

Deze twee foto's zijn van Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek en vrij te gebruiken.